POLJUDNI POVZETEK OKOLJSKEGA POROČILA

Pripravljavec plana:	**Razvojni center Murska Sobota** Kardoševa ulica 2 9000 Murska Sobota
Ime plana:	Regionalni prostorski plan Pomurske regije (osnutek, september 2026)

RPP in priprava okoljskega poročila

Regionalni prostorski plan (v nadaljevanju RPP) je prostorski strateški akt, s katerim se država in občine na podlagi Strategije prostorskega razvoja Slovenije, njenega akcijskega programa, drugih razvojnih aktov države in razvojnih ciljev EU dogovorijo in uskladijo o prostorskem razvoju posamezne razvojne regije in določijo bistvene razvojne priložnosti in usmeritve za občinske prostorske akte. RPP določa cilje in prednostne naloge prostorskega razvoja ter vsebuje usmeritve za prostorski razvoj regije, predvsem usmeritve za razvoj poselitve, gospodarske javne infrastrukture in urejanje krajine z ohranjanjem krajinske identitete.

Med vidnejšimi usmeritvami RPP Pomurske regije so krepitev vloge Murske Sobote kot regijskega središča ter razvoj širšega mestnega območja, ohranjanje vitalnosti manjših naselij, izboljšanje železniških in cestnih povezav ter javnega potniškega prometa, razvoj in posodobitev energetske, vodovodne in digitalne infrastrukture, prednostni razvoj obstoječih gospodarskih con, trajnostna raba naravnih virov ter ohranjanje kmetijskih zemljišč, gozdov, narave in krajinske identitete. Poseben poudarek je namenjen trajnostnemu razvoju kmetijstva, namakanju, razvoju obnovljivih virov energije, trajnostnemu turizmu ter prilagajanju na podnebne spremembe in zmanjševanju ogroženosti zaradi naravnih nesreč.

Okoljsko poročilo (v nadaljevanju OP) je nastajalo vzporedno z osnutkom RPP. Zbrani so bili podatki o stanju okolja, določeni okoljski cilji in kazalniki, nato pa so bile usmeritve RPP ovrednotene po štirih sklopih: poselitev, gospodarstvo, gospodarska javna infrastruktura in urejanje krajine. Obravnavani so bili tla, kmetijska zemljišča, gozd, ribe, vode, narava, podnebje, zdravje ljudi, naravne in druge nesreče, kulturna dediščina ter krajina. Med pripravo OP so bile podane tudi usmeritve za izboljšanje RPP in preverjeno njihovo upoštevanje v naslednjih osnutkih.

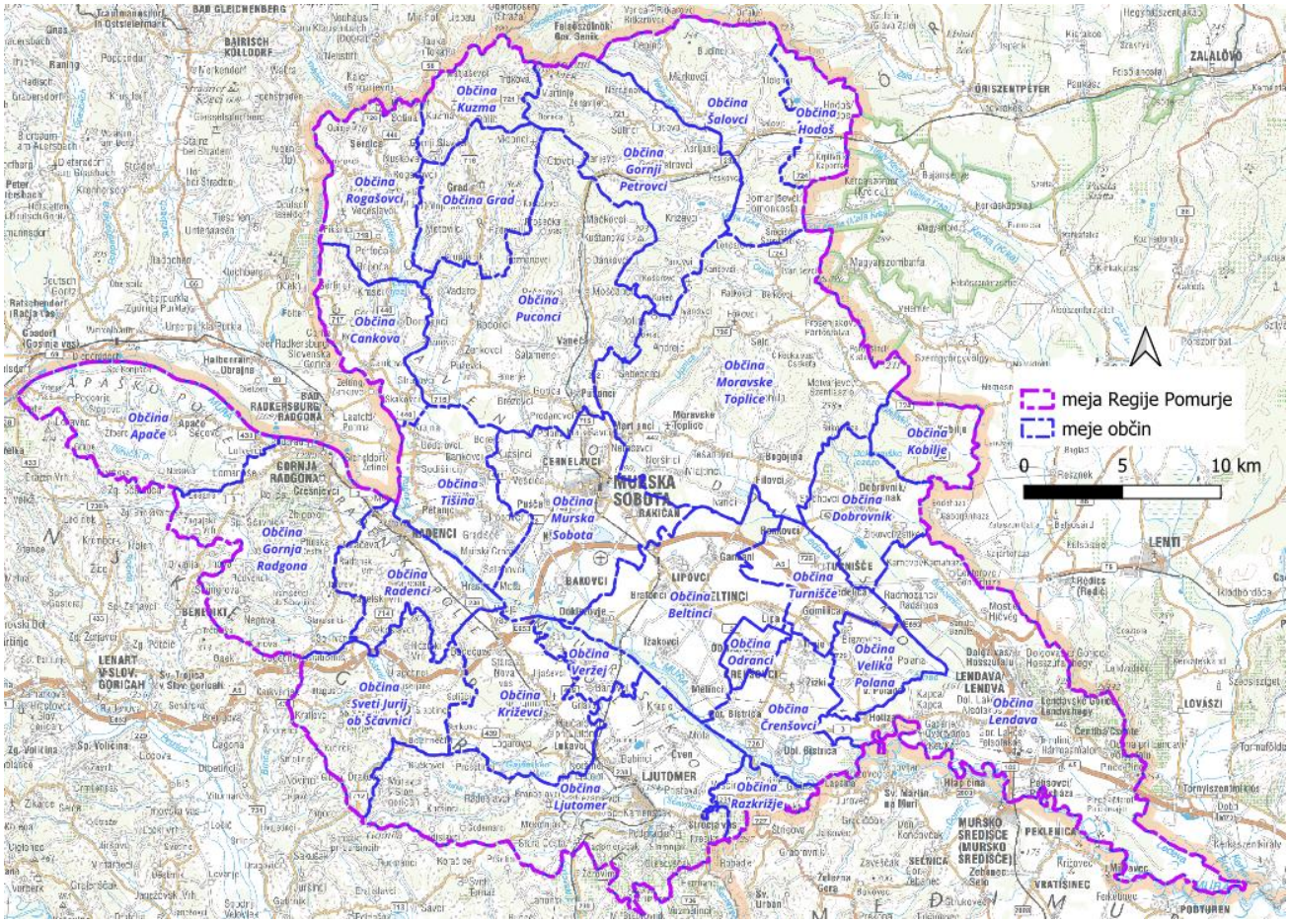
Alternative

Alternativne možnosti prostorskega razvoja regije niso bile pripravljene. Izdelovalci so namesto izbire med vnaprej določenimi alternativami izbrali sprotno optimizacijo ciljev in zasnove RPP skozi usklajevanje pripravljavca RPP in izdelovalca OP, občin in posameznih nosilcev urejanja prostora. Na podlagi ugotovitev okoljske presoje so se posamezne vsebine in usmeritve RPP med pripravo dopolnjevale.

Obravnavana je bila ničelna možnost: brez RPP bi se nadaljevali sedanji trendi poselitve, prometa, gospodarstva, infrastrukture in rabe prostora brez dodatnih regionalnih usmeritev.

Ključne okoljske značilnosti in problemi regije

- Regija meri 1.336 km²; približno 47 % njenega ozemlja je vključeno v omrežje Natura 2000. Del Nature 2000 v Pomurju je Krajinski park Goričko, celotni ravninski tok reke Mure in območje nižinskega gozda na Dobrovniškem Dolinskem, v manjši meri pa tudi pri Borecih in v Radgonsko-Kapelskih goricah.
- Pomurska regija je pretežno ravninska in ima pomembna kmetijska zemljišča, ki imajo zaradi pridelave hrane ter drugih ekosistemskih storitev velik pomen. Na gričevnatih območjih Goričkega in Slovenskih goric se kmetijska zemljišča prepletajo z gozdovi, sadovnjaki in vinogradi. Pomembni so tudi gozdovi ob reki Muri.
- Na ravninskih območjih so kmetijska zemljišča pod pritiskom razvoja poselitve in infrastrukture, medtem ko je na gričevnatih območjih prisotno zaraščanje.
- Regija ima pomembne vodne vire in vodotoke, med katerimi ima osrednjo vlogo reka Mura. Hkrati so posamezna območja izpostavljena poplavam in suši. Poplavno ogrožena območja so obsežna, zaradi podnebnih sprememb pa bo pomembno tudi zagotavljanje vode za kmetijstvo in prilagajanje na sušne razmere.
- Med pomembnimi okoljskimi in podnebnimi izzivi so poplave, suša, erozija, vključno z vetrno erozijo kmetijskih zemljišč, ekstremni vremenski pojavi ter zagotavljanje odpornosti infrastrukture in gospodarstva. Pomemben izziv je tudi ohranjanje naravnih virov, kmetijske rabe, biotske raznovrstnosti in kulturne krajine.

Slika 1: Prikaz območja RPP Pomurske regije

Ocena vpliva RPP

RPP po svoji vsebini in ravni načrtovanja združuje razvojne usmeritve ter prostorske ureditve različnih področij in predstavlja okvir za nadaljnje prostorsko načrtovanje v regiji. Pri pripravi RPP so upoštevane obstoječe prostorske ureditve, veljavni občinski in državni prostorski načrti ter druge relevantne razvojne in sektorske usmeritve. Vplivi RPP so dejansko kumulativni vplivi.

Ocena posameznega okoljskega vidika predstavlja skupno oceno vpliva RPP, pri čemer je upoštevana najslabša ocena med presojanimi sklopi razvoja. Ocene A, D, E in X v presoji RPP niso bile dodeljene.

A	pozitiven vpliv
B	nebistven vpliv
C	nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov
D	bistven vpliv
E	uničujoč vpliv
X	vpliva ni mogoče oceniti

Okoljski vidik	Ocena	Razlaga ocene
Tla	C	Razvoj poselitve, gospodarskih dejavnosti in infrastrukture lahko povzroči povečanje pozidanih površin ter lokalno izgubo ali degradacijo tal. RPP razvoj prednostno usmerja v obstoječa, degradirana in že infrastrukturno opremljena območja ter v obstoječe koridorje.
Kmetijska zemljišča	C	Zaradi razvoja poselitve in infrastrukture se lahko površina kmetijskih zemljišč zmanjša. RPP poudarja ohranjanje kakovostnih in zaokroženih kmetijskih zemljišč ter prednostno usmerjanje razvoja v obstoječa in razvrednotena območja.
Gozd	B	RPP spodbuja ohranjanje gozdov in njihovih ekoloških, varovalnih in drugih funkcij ter jih vključuje v zeleni sistem regije
Ribe	B	Poselitev, infrastruktura, gospodarstvo, turizem in kmetijstvo lahko lokalno vplivajo na ribje habitate, drstišča in prehodnost vodotokov. RPP večino razvoja usmerja v obstoječa območja, spodbuja sonaravno urejanje in renaturacijo vodotokov ter ne predvideva novih hidroenergetskih pregrad. Pomembnejši vplivi na ribje populacije niso pričakovani.
Površinske in podzemne vode	C	Razvoj lahko poveča pritiske na kakovost in količino voda ter na poplavno, erozijsko in plazljivo ogroženost. RPP vključuje usmeritve za varstvo vodnih virov, trajnostno rabo vode, ustrezno umeščanje ureditev in sonaravno urejanje vodotokov.
Narava	C	Razvoj lahko lokalno povzroči izgubo ali slabšanje habitatov in fragmentacijo prostora. RPP prednostno usmerja posege izven naravovarstveno pomembnih območij ter spodbuja ohranjanje zelenega sistema, ekoloških koridorjev in naravnih habitatov.
Blaženje podnebnih sprememb	B	RPP spodbuja trajnostno mobilnost, energetsko učinkovitost, rabo obnovljivih virov energije ter ohranjanje gozdov in drugih ponorov toplogrednih plinov. Posamezne razvojne dejavnosti lahko sicer povzročijo dodatne emisije, vendar pomembnejši negativni vplivi na doseganje podnebnih ciljev niso pričakovani.

Okoljski vidik	Ocena	Razlaga ocene
Zdravje ljudi	B	RPP z usmerjanjem razvoja poselitve in infrastrukture zmanjšuje možnost povečanja izpostavljenosti prebivalcev hrupu, onesnaženju zraka, sevanjem in drugim okoljskim obremenitvam. Hkrati spodbuja trajnostno mobilnost, varstvo pitne vode, kakovostno bivalno okolje ter ureditev zelenih in rekreacijskih površin. Pomembnejši negativni vplivi na zdravje ljudi niso pričakovani.
Naravne nesreče	B	RPP upošteva območja, ogrožena zaradi poplav, erozije, plazov, suše in požarov, ter razvoj usmerja tako, da se tveganja ne povečujejo. Predvideva tudi sanacijo ogroženih območij in ukrepe za zmanjševanje posledic naravnih nesreč.
Druge nesreče	B	RPP pri razvoju prostora upošteva tveganja zaradi nevarnih snovi, prometnih, radioloških in drugih nesreč ter zagotavlja pogoje za varnejše umeščanje dejavnosti in infrastrukture.
Prilagajanje podnebnim spremembam	B	RPP vključuje usmeritve za zmanjševanje ranljivosti prostora na poplave, sušo, požare, vročino in druge podnebne vplive ter spodbuja ohranjanje zelenih in vodnih površin, trajnostno rabo vode in prilagajanje kmetijstva. Podrobnejše prilagajanje bo treba dopolnjevati skladno z regionalnimi podnebnimi načrti.
Kulturna dediščina	C	RPP kulturno dediščino prepoznava kot pomemben del identitete in razvoja regije, vendar njeno celostno ohranjanje še ni v celoti in sistematično vključeno v vse prostorske rešitve. Potrebne so dodatne usmeritve za varovanje, obnovo in trajnostno rabo dediščine ter prilagajanje konkretnih ureditev varstvenim režimom.
Krajina	C	RPP vključuje ohranjanje krajinske identitete, zeleni sistem ter značilne kulturne krajine, vendar varstvo, načrtovanje in upravljanje krajine še niso dovolj konkretizirani. Z ustreznim umeščanjem ureditev ter upoštevanjem značilnosti in kakovosti posameznih krajin je mogoče morebitne vplive na krajino omejiti na nebistveno raven.

Usmeritve pomembne za zmanjševanje vplivov RPP na okolje

- Prednostna uporaba obstoječih, že urbaniziranih, infrastrukturno opremljenih in razvrednotenih območij.
- Prednostno umeščanje novih prometnih in energetskih koridorjev v obstoječe koridorje ter izogibanje posegom v sklenjena območja kmetijskih in gozdnih zemljišč
- Varstvo vodnih virov in vodotokov, racionalna in trajnostna raba vode ter upoštevanje poplavne, erozijske in plazljive ogroženosti.
- Spodbujanje ukrepov za prilagajanje kmetijstva na sušo, zlasti ustrezno načrtovanje namakanja, ter zmanjševanje učinkov vetrne erozije z ohranjanjem mejic, zelenih barier in druge vegetacije v kmetijski krajini.
- Ohranjanje naravovarstveno pomembnih območij, ekološke povezanosti, prehodnosti vodotokov in migracijskih poti živali.
- Ohranjanje gozdov in njihovih ekoloških, varovalnih in drugih funkcij ter preprečevanje fragmentacije sklenjenih gozdnih površin.
- Varstvo kulturne dediščine, prepoznavne kulturne krajine in krajinske identitete Pomurske regije.

- Upoštevanje podnebnih tveganj, zlasti poplav, suše, erozije in ekstremnih vremenskih pojavov, pri nadaljnjem prostorskem načrtovanju.

Spremljanje stanja okolja

Poseben nov sistem monitoringa samo zaradi RPP ni predviden. Učinki izvajanja RPP se bodo spremljali z uporabo obstoječih državnih in lokalnih monitoringov, evidenc pristojnih organov, javnih služb, občin in drugih javno dostopnih podatkov. Namen spremljanja je preverjati, ali se stanje okolja razvija v smeri zastavljenih ciljev in ali se pojavljajo pomembni vplivi, ki pri strateški presoji niso bili predvideni.

Okoljski vidik	**Kazalci ki se spremljajo**
Tla	pozidava, onesnaženost, erozija in degradirana tla
Kmetijska zemljišča	površina kmetijskih zemljišč v uporabi
Gozd	površina in ohranjenost gozdov ter njihove funkcije
Ribe	varstveni revirji, drstišča, tujerodne vrste rib in prehodnost vodotokov
Površinske in podzemne vode	kemijsko, ekološko in količinsko stanje voda, raba vode ter poplavna, erozijska in plazljiva ogroženost
Narava	stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov Natura 2000, razširjenost zavarovanih vrst in habitatov ter stanje naravnih vrednot
Blaženje podnebnih sprememb	emisije toplogrednih plinov, raba končne energije in obnovljivi viri energije
Zdravje ljudi	kakovost zraka, izpostavljenost hrupu, sevanja, svetlobno onesnaženje, kakovost in dostopnost pitne vode ter kakovost bivalnega okolja
Naravne nesreče	ogroženost in posledice naravnih nesreč, zlasti suše in požarov; poplave in plazenje se spremljajo tudi v okviru voda
Druge nesreče	ogroženost zaradi nevarnih snovi, prometnih, radioloških in drugih nesreč
Prilagajanje podnebnim spremembam	ranljivost regije na podnebne spremembe in ekonomska škoda zaradi njihovih posledic
Kulturna dediščina	vključenost celostnega ohranjanja dediščine v prostorske rešitve in vplivi razvojnih projektov
Krajina	vključenost varstva, načrtovanja in upravljanja krajine ter vplivi razvojnih projektov na njen značaj in kakovost

Zaključek

RPP Pomurske regije postavlja skupen prostorski okvir za razvoj regije. Okoljska presoja je pokazala, da je večino pričakovanih vplivov na strateški ravni mogoče oceniti kot nebistvene oz. nebistvene zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov. Najpomembnejši možni pritiski so povezani predvsem z razvojem poselitve, gospodarskih in infrastrukturnih ureditev ter s tem povezano izgubo tal in kmetijskih zemljišč, rabo in varstvom voda, vplivi na naravo ter z ohranjanjem kulturne krajine in krajinske identitete. Pomemben vidik predstavljajo tudi prilagajanje na sušo, poplave, erozijo in druge posledice podnebnih sprememb.

Med pripravo RPP so bile na podlagi okoljske presoje posamezne vsebine plana dopolnjene. Ker RPP ne določa natančnih lokacij in tehničnih rešitev vseh prihodnjih posegov, bo treba njihove vplive podrobneje preverjati v naslednjih fazah prostorskega načrtovanja. Spremljanje učinkov izvajanja RPP bo temeljilo na obstoječih državnih in lokalnih sistemih spremljanja stanja okolja.